

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

ELLENZÉK.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ezentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A kuriai bíraskodás hatása.

A Jog, a Törvény és az Igazság jelszava alatt létesült *Béke* jegyében kerültek dolgok, a melyek a sokat szorított parlamenti obstrukciót megelőző időben az ismeretlen fogalmak közé tartoztak.

Mi is történt csak a Széll-kabinetet megelőző kormányok alatt?

A többek közt megtörtént az, hogy az államnak vagy a köztörvényhatóságoknak az alkalmazottjait, még pedig a magasabb és exponáltabb állásban levő közhivatalnokok vagy tisztviselők maguk állottak a politikai mozgalmak élére és akadályozták meg legtöbbször azt, hogy például a polgárok a választói jogukat szabadon ne, vagy egyáltalában ne gyakorolhassák, vagy ha gyakorolják, akkor azt akképpen cselekedjék, a hogy azt a *hatalmi érdek* megkövetelte.

Ez a törekvés leggyakrabban abban a formában jutott kifejezésre, a melyet a magasabb állású hivatalnokok az ugynevezett „szelid nyomás” képében gyakoroltak az alárendeltjeikre, vagy az állammal bármint függési viszonyban vagy érdekeltségben állókra.

Ez a „szelid nyomás” a legszemérmetlenebb formában jutott kifejezésre a Bánffy-uralom idején végrehajtott utolsó általános választások alkalmával.

Az állam alkalmazottjai majdnem kivétel nélkül politikai korteseknek csaptak fel. Az államhivatalnokok élére állottak a politikai tüntetésben fáradozó érdekcsoportoknak.

Az államhivatalnokok nyíltan tüntettek a polgárok szabad meggyőződése és jogai ellen és nyíltan kufarkodtak a telkismerettel a hatalom javára.

Egy szóval: ebben az országban szabadon, s ugyszólvá parancs szóra honosult meg a jogtíprás és a lélekvasárlás rendszere.

A főispán, az alispán, sok helyen a polgármester, azután a törvénykezési elnök, a pénzügyigazgató, a tanfelügyelő, az erdőigazgató, az államépítészeti hivatalfőnök, az iparfelügyelő személyeivel szelében találkoztunk a politikai konventikulumok színhelyein, s akárhányat ezen állások viselői közül ott láttuk a pártelnöki székekben, meg egyebütt a hol egyes érdekcsoportokat a hatalmi érdek táborába kellett áttérlelniök.

Ezeket az urakat abban az időben nem feszélyezte sem a tisztesség, sem a jog, sem az igazság, de még a törvény tiltó szava sem.

Történt aztán, hogy az ellenzéki pártok nagy parlamenti harcza a Bánffy-féle uralom és politikai rendszer ellen, ugyszólvá varázsütésre változtatta meg ennek az országnak az arculatját és minden rendű közviszonyait.

Elkövetkezett a Széll-uralom. Vele egyidőben megszületett Magyarország a Jognak, az Igazságnak és a Törvénynek az uralma.

Megalkotottat egyebek között a választási visszaélések megakadályozására a kuriai bíraskodást megállapító törvény.

Ebben a törvényben egyebek között szigorúan tilalmaztatik az állam alkalmazottjainak minden nemű politikai czélokat szolgáló egyesületekben való ténykedés és minden politikai tüntetéseken való aktív részvétel.

Ennek az immár szentesített törvénynek a szelleme kezd megteremni a gyümölcsseit.

Egyik biztató jele ennek többek között az, hogy egyes állami és köztörvény hatósági tisztviselők kezdik levonni belőle magukra nézve az őket illető konzekvenziákat.

Az első eset a melyről eddig tudomásunk van Szunyogh Péternek Biharmegye alispánjának a cselekedete.

Ez a tiszteletreméltó köztisztviselő mindeddig *elnöke volt a biharmegyei szabadelvű pártnak*.

A napokban nyílt levelet intézett az illető párt vezetőségének, a melyben az említettük törvényre való hivatkozással kijelenti, hogy a *pártelnökségről lemond*, mert az a hite, hogy a törvénytiltó rendelkezésének megfelelően az állami, vagy köztörvényhatósági alkalmazottak *ezentul* ilyen szerepet már nem játszhatnak és egyáltalán semmi nemű politikai mozgalomban cselekvő részesek nem lehetnek.

Minden tisztelettel hajlunk meg az idéztük alispán elhatározása előtt.

A Jognak, a Törvénynek és Igazságnak uralma alatt méltán reméljük, hogy az illető alispánnak a ténye *követőkre fog találni* országszerte mindazokban, a kik hozzá hasonlóan egyes politikai csoportok vezetői szerepét vitték a multban és viszik még a jelenben is.

Biharmegye alispánja az első, a ki a maga személyére nézve igen helyes érzékkel levonta azt a konzekvenciát, a melyet kétségkívül meg kell tenniök most mindazoknak a kik mint állami vagy köztörvényhatósági tisztviselők a hatalmi érdek szolgálataiban állanak és a polgárjogok harczerén már e nemű érdekeltségüknel fogva is nem képesek magokat a hatalmi érdektől függetleníteni.

Mindazok, a kiknek a multból megvan az a tapasztalatuk, hogy egyes hivatalfőnökök, vagy más állami alkalmazottak egyes bizalmi állásokban megnyitott ártottak a polgárjogok szabad érvényesülése ügyének, s menyire veszélyeztették a közszabadsági jogokat és általában a politikai küzdőterén minő káros szereplést folytattak, azok a maga értéke szerint fogják megbecsülni a biharmegyei alispán férfias és becsületes elhatározását.

Ha mindazok, a kik hozzá hasonló bizalmi állásokban a politikai küzdelmek terén eddig ezt a tevékenységet fejtették ki — most ebben az akcióban is követői lesznek, szóval, ha az állam alkalmazottjai — tehát bizonyos érdek képviselői — jövőre minden politikai tüntetéstől és küzdelemtől tartozkodni fognak, akkor reményünk szerint a gyakorlati életben is érezhető lesz annak a szellemnek a terméke, amely nemű eszméitől és nemű eszméitől, a mely szellem föltétlen uralmat teremtett a Jognak, az Igazságnak és a Törvénynek.

Ebben a hitben melegen üdvözljük Biharmegye alispánját azért a cselekedetért, melylyel példát adott arra, hogy *hatalmi érdek* kedvéért — a *hatalom* szolgálatában állók — jövőre nem helyezkedhetnek ellentétbe a polgárjogok és a közszabadság egyetemes érdekeivel.

Politikai hir.

Az összeférhetlenségi bizottság lemondása. A képviselőház tegnapi határozata után, mint a M-g. írja az összeférhetlenségi bizottság tagjai: Andrassy Tivadar gróf, Apáthy Péter, Benák Károly, Dozsa Endre, László Mihály, Mohay Sándor, Ragályi Béla, Rátkay László és Rudnyánszky Béla lefognak mondani. Rátkay már a tegnapi országgyűlésen bejelentette lemondását.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Daczára, hogy már tegnap részletesen referáltunk a képviselőház tegnapi üléséről, ma újra foglalkoznunk kell vele, mert olyan eset történt, mely pártatlanul áll a magyar parlament történetében.

Mint már tegnap irtuk, a képviselőházban tegnap váratlanul nagy vihart okozott az összeférhetlenségi bizottság határozata, melylyel Sima Ferenc mandátumát megsemmisítették. A bizottság egész eljárása ugyanis csak úgy hemzseg a törvénytelenségektől és egyenes megszegését involválja a házszabályok rendelkezéseinek. — A képviselőház hosszú vita után, mely tele volt viharos jelekkel, a bizottság jelentését nem vette

tudomásul. hanem visszaadta szabályszerű eljárás végett a bizottságnak. Az erre vonatkozó indítványt előbb Ugron, majd Horánszky és végre maga az igazságügyminiszter tette meg.

A képviselőház folyosói már jóval az ülés előtt megteltek. A képviselők egy része azt hitte, hogy az ülés elején Apponyi beszél, a kiegyezési javaslatához és ezért volt a nagy érdeklődés. Am az ellenzékiek avval a riasztó hírrel fogadták őket, hogy:

— Ma nem lesz kiegyezési vita!

Éppen ma osztották ki az új házszabályok kötetét és a függetlenségi képviselők mindegyikének a kezében volt egy-egy füzet és így tárgyalták haragosan és izgatottan az összeférhetlenségi bizottságnak Sima Ferenc ügyében hozott határozatát.

— Nyílt törvénytelenség!

— A házszabályok világos megszegése.

— Politikai üldözés.

Ilyen és ehhez hasonló felkiáltások kavargottak. Ugron Gábor egy nagy csoport előtt olvasta és magyarázta a házszabályok 135-ik paragrafusát, melynek minden betűjét világosan megszegté a híres határozat.

Mikor megszólalnak az ülés megnyitását jelző villamos csengettyűk, a képviselők csapatostul tödülnek be a terembe. A padok megtelnek.

Perezel Dezső elnök nagylárma között esik át a megnyitás formaságain, a zaj tetőpontra hág, a mikor Apáthy Péter s az összeférhetlenségi bizottság előadója az emelvényre lép, hogy megtegye jelentését.

A képviselők a Ház minden oldalán halljukoznak, de a láрма csak percek múlva csillapodik.

Végre szóhoz jut az előadó, Röviden jelenti, hogy a bizottság Sima Ferenc mandátumát, miután a képviselő jogérvényesen csödbe került megszüntetnek nyilvánítja.

A zaj most újra kitört: Botrány! Gyalázat! Törvénytelenség! kiáltották.

A jelentéshez először Ugron Gábor szolt, a ki felolvasta a házszabályok 135-ik §-át, a mely a következőleg hangzik:

A bejelentett összeférhetlenségi eset megvizsgálására annak közlésétől számított 15 napon belül a bizottság határrnapot tűz ki annak ideje és helyéről ugy a képviselőt, mint a bejelentőt, ha az a Háznak tagja, értesíti, s záros határidő alatt a kérdés megvitatására szolgáló adatokat maga elé terjeszteti.

Ha a bizottság értesítését annak elnöke a kifogásolt képviselőnek, vagy a bejelentés eszközölőjének 15 nap alatt kézbesített nem tudja, vagy az idő alatt az érdekeltnek nem jelentkezik, bejelenti azt a képviselőház elnökének, ki nyílt ülésben felhívja az érdekeltet, hogy kifogásait és védekezéseket czéljából 30 napon belül az összeférhetlenségi bizottságnál jelentkezzenek.

Ha e határidő alatt azon képviselő, ki ellen a bejelentés történt, nem jelentkezik, az összeférhetlenségi bizottság a kezei között levő, avagy az általa lehetőleg beszerzendő adatok alapján a kifogásolt képviselő meghallgatása nélkül határoz.

Kérdés, megtartattak-e a házszabályoknak ezen rendelkezései. Felhívja az összeférhetlenségi bizottság elnökét, hogy világosítsa fel a képviselőházat.

Elnök elrendeli előbb a bizottság jelentésének felolvasását.

Perezel Béni olvassa a bizottság jelentését.

Tóth János jegyző felolvassa Rátkay László különvéleményét.

Ugron Gábor híri az irományok felolvasását is.

Perezel Béni jegyző olvassa az iratokat. Ugron Gábor: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Felindulás vesz erőt rajtam, (Derülttség jebbfelől. Heleslés a szélsőbaloldalon.)

Szégyeljék magukat ilyen nyomorult dologért! (Mozgás és zaj jobbfelől.)

Ne lármázzanak, hanem szégyeljék magukat. (Helyeslés a szélsőbaloldalon. Mozgás jobbfelől.)

Elnök (csenget): Csendet kérek! Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Szégyen; Gyalázat.)

Polezner Jenő: Jog, törvény és igazság! (Mozgás és zaj a baloldalon. Egy hang a szélsőbaloldalon: Bánffy szelleme ül közöttük most is!)

Ugron Gábor: Angliában egyszer egy Wilkens nevű képviselőt a hatalom üldözni kezdett. Üldözte azért, mert bírálta a hatalom embereit, de választókerülete elég erős volt arra, hogy annak a Wilkensnek, akárhányszor semmisítették meg megbízó levelét, újból kezébe adta azt. És ebből a harcából és küzdelemből a szólásszabadság kelt ki Angliában.

Itt nálunk is ez a jelen összeférhetlenségi bizottsági ítélet egy új korszaknak kell, hogy kezdetét megvessze. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Véget kell, hogy vessünk az igazságtalanságnak (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és véget az üldözésnek. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A képviselőház a maga bizottságaiba ne kopókat tegyen, hanem bírákat. (Helyeslés, tetszés és taps a szélsőbaloldalon. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Igaza van! Nagy zaj. Felkiáltások jobbfelől: Rendre! Rendre!)

Elnök (csenget): Csendet kérek! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Igaza van! Halljuk! Halljuk!)

Kérem a képviselő urat, hogy ha ítéleteiben és hasonlataiban a képviselőház bizottsága tagjainak eljárását bírálja is, kifejezéseiben a parlamenti illemhez ragaszkodjék.

Ugron Gábor: Itt igazságot kell szolgáltatni, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon) nem pedig len vadászatot rendezni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Micsoda ez az összeférhetlenségi bizottság eljárása? Az első lépéstől fogva végig helytelen és jogtalan.

En nem Sima Ferencet védelmezem, én a képviselőház jogát védelmezem. (Nagy zaj a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! balfelől.)

Visontai Soma: Nem voltak önök mindig olyan skrupulózusak a többi inkompatibilitási esetekben. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: Itt van, t. ház, a botrányoknak fényes jellemző vonása, hogy a táviratot nem is a képviselőhöz intézik, hanem a tömeggondnokhoz. Az az ember, aki csödbe jutott elveszti a maga vagyoni ügyei fölött való rendelkezési jogát, de politikai joga és közjogi állása fölött miként rendelkezhetik egy tömeggondnok? (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mit tartozik az a tömeggondnokra, hogy az illető férfiú képviselő-e, vagy nem képviselő?

A rendes bíróságok ítéletei és határozatai arra valók, hogy megvédelmezzék a hitelezők jogait a csődentartás értelmében, de hát miféle szükség van arra, hogy egy tömeggondnoknak kézbesítettessék az idézés? Hiszen a házszabályok világosan azt rendelkezik, hogy a bizottságnak elnöke kézbesíti az idézést az illetőnek nem pedig a tömeggondnok, mert ha képviselheti is a tömeggondnok Sima Ferencet és a hitelezők érdekeit, vagyoni ügyekben, de nem képvisel-politikai és közjogi állása tekintetében.

Münnich Aurél: Leveleit is mindig a tömeggondnok bontja fel!

Ugron Gábor: Önök helyeselni tudták ebben a képviselőházban általános megbotránykozásra a levéltitok megsértését, csodálom, hogy most utjabban ismét azzal állnak elő. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Hozzá vannak már szokva. Nagy zaj. Elnök csenget.)

T. Ház! az ember megbotránykozik azon, hogy jogértőnek látszó emberek elfogadják Sima Ferencnek megbízottját közjogi és politikai kérdésben, hogy Sima Ferencet helyettesítse, annak megjelenését olybá veszik, mintha Sima Ferenc maga jelent volna meg. De tovább megyek. Az a kérdés, hogy kézbesített-e Sima Ferencnek az az értesítés, hogy 22-én az összeférhetlenségi bizottság előtt megjelenjen? Nem kézbesített.

Tehát ő neki új határidőt kellett volna kitűzni, vagy a ház elnökénél kellett volna jelentést tenni. De semmi esetben az ügyet tárgyalni nem volt jogosítva az összeférhetlenségi bizottság és azért ez a házszabályokkal ellentétes. Hiszen Sima Ferencnek kézbesíteni az elnök köteles, nem pediglen a tömeggondnok, de ez a kézbesítés meg sem történt Sima Ferencnek, csak a perrendszerről kézbesítés történt meg, kifüggesztetett az ajtóban.

Közjogi kérdésekben lehetséges-e ilyen kézbesítést mint következményekkel bíró elfogadni? És ha elfogadjuk is mint következményekkel bíró, mi következik belőle? Az, hogy a ház elnökének mint nem jelentkeztetett bejelentés. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

De hát a házának világos természetét elárulta az, hogy a t. összeférhetlenségi bizottság többsége belemegy abba is azt mondani, hogy jogerős-e az a csödtétele, mikor arról csak az tudatik, hogy két fórum hozott egyező határozatot és az is előtte áll, hogy felelőzős adatott be, melyet az első foku bíróság visszautasított, de a mely ellen még mindig lehet felelőzős. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon. Zaj.)

Elnök (csenget): Csendet kérek (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.)

Ugron Gábor: Azt kérdem én, hogy ha a csődentartás értelmében lehet is a vagyoni tekintetben és a hitelezők érdekeinek megvédelmezése czéljából elfogadni azt, hogy a törvény kimondta azt, hogy két egyező ítélet szemben a felelőzősnek nincs helye, nem következik az, hogy semmisségi eset nem fordulhat elő, mert ha a kuria elé kerül az az egész eljárás megsemmisíteti. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Vagyonjogi tekintetben a csődügyi eljárás nem olyan gyors és szapora, hogy annak következtében a hitelező érdekeit megvédelmeztetnek, káros következkések támadnak, de már a közjogi kérdésekben minden

elhatározás, egyszer és mindenkorra döntő lévén a kuriai ítélet, mely az egész eljárást megtálatja semmisíteni, nem fog reparációt nyújtani.

Ennek következtében, t. ház, én az összeférhetlenségi bizottságnak ezen ítéletét tudomásul nem veszem, megbotránykozomát fejezem ki a szabálytalan és helytelen eljárás fölött, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) és a következő határozati javaslatot van szerencsém benyújtani: (Olvassa.) Az összeférhetlenségi bizottság ezen határozata visszautasítottatik, új, szabályszerű tárgyalás és határozathozatal végett.

Zugó taps kísérté Ugron szavait. Az egész Házon meglátszott, hogy itt egy olyan kérdéssel áll szemben, melyben a régi és új rendszer összeméri erejét. És éppen ezért fokozódott az érdeklődés, a mikor fölkel Horánszky Nándor, hogy a kérdéshez hozzászóljon. Horánszky kifejtette, hogy ha az összeférhetlenségi bizottság a házszabályoknak megfelelően járt el, semmi szava sem lehet a Háznak az ítélethez. De miután kétségtelen, hogy a 135. §-nak alkalmazását a jelen esetben homály fűdi és bizonyos továbbá az is, hogy a teljes korrektségnek az eljárásban elég téve nincs, ő azt indítványozza, hogy az ítélet utasítottassék vissza a bizottsághoz azzal, hogy a 135. §. alapján járjon el.

Horánszkyknak ezen pártatlanságra való kijelentése megnyugtatólag hatott. Csak a szélsőjobban mozogtak nagyon, de még nagyobb lett ezeknek boszankodása, a mikor Bartha Ödönnek rövid, objektív felszólalása után Plósz Sándor igazságügyminiszter is teljesen Horánszky álláspontjára helyezkedve, azt indítványozta, hogy miután nincs világosan kiderítve, megtörtént-e Sima megidézése, a bizottság ítélete visszaküldessék.

A szenzációk ezzel még nem voltak kimerítve, Rátkay László kijelenti, hogy miután már most kisebbségi véleménye a törvényt után igazolva van, lemond az összeférhetlenségi tagságáról, mert reméli, hogy ezt a példáját követni fogják a többiek is és így új szellem fog ebbe a bizottságba bevonulni.

Ugron visszavonta a maga javaslatát és a helyett a Horánszkyéhoz csatlakozott, a mi aztán Gajári Ödönt bírta arra, hogy felszólaljon. Ő a nagylelkűt adta és meri Sima folyton támadt a jobboldalt, most a jobboldal mutatkozik vele szemben nagylelkűnek.

— Nem Simáról van szó! — világosították fel Gajarit — hanem a házszabályok világos megtartásáról. Nem kell senkinek a maga nagylelkűsége! — hangzik fel egy közbekiáltás.

Most Széll Kálmán is fölkel és kijelenti, hogy a házszabályok skrupulózus betartása lebegvén mindenkinek szeme előtt, ő is magáéva teszi Plósz indítványát, azzal a megjegyzéssel, hogy annak az összeférhetlenségi bizottság ellen semmiféle bizalmatlansági éle nincs.

— Dehogy nincs! — mondják a baloldalon. — Mondjanak le.

A mikor az elnök fel akarja tenni a kérdést, kitűnik, hogy Plósz a maga indítványát nem nyújtotta be írásban. Ez okot ad Szilágyi Dezső és Visontay Soma között egy polemiaira a kérdés feltevését illetőleg, mely azzal végződik, hogy Plósz egy Horánszkyéval teljesen analog indítványt szövegez, a mire Horánszky a magát visszavonja.

A most elrendelt szavazásnál az egész Ház elfogadja Plósz miniszter indítványát, hogy az ítélet visszautasítottassék a bizottsághoz, ez meg felszólíttatik, hogy járjon el a 135. §. szerint. Ülve csak vagy tíz ember maradt, nevezetesen Pulszky Ágost, Apáthy Péter, Kubinyi György, Szerb György, Belicska Béni, Münnich Aurél, Dozsa Endre, Ragályi Béla s még néhányan.

A Ház napirendre tért felettük és az így felett.

Exlex buzaárak.*

— Négy cikk. —

Irta: **Baross Károly.**

Plis-Szántó, jun. 19.

Egy kis figyelmet kérek, tisztelt olvasóim, ezt a cikket, ha kissé hosszú és unalmas is, ne tessék félredobni, olvasuk el, édes mindnyájunknak haszna lesz belőle.

*A „Hazánk” című lapból vettük át e nagy fontosságú cikksorozatát.

Az a kérdés, amelyről most írok, sok-sok milliónyi érdekünkbe vág, mert hiszen első sorban attól függ fáradságunk, befektetéseink, gazdasági vállalkozásunk gyűnölése, hogy milyen a buza ára.

Nagy kérdés, egész irodalmat írtak már meg róla, sokszor eredményesen, sokszor eredménytelenül. De az utóbbi sem volt csoda. Hiszen egy ügyet sem burkoltak úgy be a hamis teóriák köpönyegébe, egy kérdést sem gubancoltak úgy össze, mint a buza árának az alakulását azok, a kiknek hasznuk volt abból, hogy a termelő és fogyasztó ne lásson a színfalak mögé, ahol, a játékot készítették elő a kiváltságosak, akik dirigálnak a világ gabonapiacain.

Magyarországon is sok szó esett meg már abban a kérdésben és hogy ma tisztában látunk, tessék elhinni, hogy ezt annak a megessett sok szónak köszönhetjük.

A mi buzaáraink alakulásánál forduló pontot kellett volna hogy képezzon az 1898-iki év, az t. i. amelyben a közös vámterület megszűnt buzakiviteli terület lenni, vagyis több buzát hoztunk be, mint amennyit kivittünk.

Ez az állapot azóta állandósult.

Amíg a magyar buzának a monarchia területén nem volt elegendő piaça, addig ki kellett azt vinnünk a külföldre, ami azt jelenti, hogy Magyarországon annyiaval olcsóbbaknak kellett lenni a buzaáraknak a külföldi áraknál, amennyi volt Budapestről Berlinbe stb. a kiviteli költség, tehát fuvar-díj, vám stb.

Ezt az árdifferenciát a budapesti és a külföldi árak között, annak idején mindenki természetesnek találta és bár mi magyar agráriusok szomorúan láttuk, hogy a német és francia gazdák mennyivel többet kapnak sokkal rosszabb minőségű buzájukért, mint mi, bele kellett a változhatlanba nyugodnunk, mert feleslegünk kivitele akár buza, akár liszt alakjában csak ilyen árdifferenciák mellett volt lehetséges.

Ezt az árdifferenciát elnevezték a malomkérdésben megindult vitákban paritásnak. 1893 óta azonban, vagyis azon időtől fogva, amikor a monarchiának nem volt kívinni való buzája, megszűnt ennek a paritásnak a jogosultsága és a magyar buzaáraknak az 1893-ik évtől kezdve magasabbnak kellett volna lenni, mint a berlini, párisi stb. buzaárak voltak.

Magasabbnak kellett volna lenni azért, mert a mint a magyar buzának nem volt szüksége arra, hogy a monarchia határain túl menjen, áraink teljesen szabadon alakulhattak volna az európai kontinens áraihoz, a melyeket különösen az amerikai és egyébb tengerentuli verseny szab meg.

Ezt a versenyt pedig mi a legtávolabbról kapjuk, ha a keleti államok felé becsléssel megtartjuk és megtartatjuk a törvényt vagyis a 1 ft 83 kr. védvámot és nem csináljuk azt az ostobaságot, hogy vasuti és gőzhajos vonalainkon 38—50 kros tariffakédevezményeket adunk az idegen buzának.

Vagyis az amerikai és más tengerentuli buza, ha szigoruan fentartjuk a törvényeinkben előírt védelmet, csak a berlin—hamburg—budapesti költséggel vagyis körülbelül 1 ft 80 kr. és a vámmal 1 ft 83 kr. vagyis összesen 3 ft 63 krral drágábban jöhetett volna Budapestre.

Ennél az ártóbbletnél azonban a keleti

védelem teljes érvényesülése mellett már bejöhethet volna az orosz és a román buza is, az tehát teljesen nem érvényesülhetett volna de a budapesti áraknak legalább is a keleti védelemmel, vagyis 2—2.40 krral kellett volna magasabbnak lenni a berlini stb. áraknál.

És a magyar gazdák el is érték volna ezeket az árakat, ha a budapesti malmok, a törvény ellenére adott és ma is érvényben levő jogtalan előnyökkel, 1891-től kezdve az őrleési engedély révén és nagy vasuti kedvezményekkel be nem hoznak tizenhárom millió hatszázezer métermázsza idegen buzát és azt a vámmenteség (1 forint 83 krajczár) és a tarifa kedvezmények (38—50 kr.) révén mint egy 2—2.40 ftal olcsóbban nem dobják oda a magyar piacokra.

A malmok ezen törvénytelen üzelmeknek volt első sorban következménye az, hogy a magyarországi áraknál, ha nem is egészen de bizonyos mértékig a legutóbbi időkig fennmaradt a paritás vagyis a buza ára Magyarországon nyolczvan kr, egész 1 ft 50 krral nem hogy drágább, de még mindig olcsóbb volt, mint a külföldi buzaárak.

A magyar malmok üzelméi által mesterségesen létesített ezen alacsony gabonaárak, amelyek különösen 1895-ben és 1896-ban szembeszökők, a mikor az utolsó 4 év alatt vámmentesen behozták, mintegy 6 millió mm. idegen termék 6 ft 50 kr, 7 ft-ra nyomta le a magyar buza árát, tették csak egyedül lehetővé azt, hogy a budapesti malmok fentarthaták némileg is a külföldi kivitel.

Ezen kétes dicsőségük ára fejében azonban a budapesti kartalmalmok visszaélései 5—6 év óta a magyar mezőgazdaság 38—47 milliónyi métermázsza évi termésében métermázsánként legalább 2 ft 50 kr, 3 ft ár-csökkenést idéztek elő.

És hiába volt a gazdák minden panasza, hiába volt a termelő közönség minden kérése: mai napig nem volt kormány, mely a sok millió gazdát a budapesti malomrészesvényes csoportok törvénytelen machinációi ellen megvédelmezte volna, amely gáttat vetett volna annak, hogy egy a központban tullejlődött, öröklő éhes nagyipar a saját önző czéljainak kielégítése kedvéért, száz milliókig károsítsa meg a nemzet fenntartó rétegét, a magyar mezőgazdaságot.

Ma már némileg juvult a helyzet, de a malomvisszaélések még ma is legalább két forinttal tartják lejjebb a magyar buza árát, mint ahogyan törvényes állapotok között annak állani kellene.

Ezek a mai magyarországi ex-lex buzaárak.

Tanügy.

Női munka és slójd tanítás a városi községi iskolákban.

A városi I. és II. dik községi iskolában a most lefolyt vizsgálatok alkalmával, alkalmunk volt a női munka kiállítását és a slójd munkákat megtekinteni.

A női munkák terén széphaladást észleltünk, különösen pedig az I-ső községi iskolánál a módszeres tanítás eredményei meglepők voltak és észlelhető volt, hogy a kolozsvári női par iskolában képzettséget nyert munkatanítónő által életbe léptetett rendszer sikeres eredménye.

A slójd tanítást a III és IV. elemi osztály fiú és leány tanulói nyertek, kiknek kézi ügyességük a kiállított csinos dobozok, képrámák, újságtartók és más slójd tárgyak bemutatásával meglepő eredményt mutatott föl, úgy, hogy Kolozsvár városa a slójd oktatás bevezetésével a tanügynek hasznos szolgálatot teljesített, miért elismerést érdemel.

Az I-ső községi iskolánál a női munka tanítás és mindkét községi iskolánál a kézi ügyességtan (slójd) tanítását Hilbert Róza munkatanítónő végzi, ki az elért szép sikert elismerést érdemel.

Spektator.

Mária Valéria árvaház vizsgálója. A kolozsvári „Mária-Valéria” leányárvaház rendes vizsgálatait a holnapi temetés miatt, az árvaház helyiségében 1899 június 26-án, vasárnap d. u. 8 órákor tartja meg.

A zene-conservatorium növendékeinek hangversenye.

Kolozsvár, jun. 24.

A Teremtő, midőn a világot megalkotta s az embert, a teremtés koronáját belehelyezte, nemcsak a szép iránt való hajlamot oltotta bele, de egy isteni szikrát is lehelt bele, melynek fogva nemcsak arra képes, hogy gyönyörködjék abban a mi szép, a mi eszményi, a mi a lelket egy eszményibb, egy ideálisabb világba, oda a csillagok fölé emeli, hanem arra is képes, hogy másokat gyönyörködtessen. Ez a szikra, mely az embernek vele született tulajdonsága: a művészet iránt való hajlam, a művészet iránt való fogékonyság. Ez meg volt az emberben a világ kezdete óta. Visszakísérhetjük a legrégibb időkig. Különösen a művészet a vallássóság szolgálatában kezdett fejlődni.

A mint az ember tudatára jött annak, hogy fölötté van egy felsőbb lény, a ki sorát intézi, a ki mindenen felett uralkodik, igyekezett kedvében járni, templomot építeni, oltárt emelni és áldozatot mutatni be. Így kezdett a művészet fejlődni, így kezdte az ember azokat a tárgyakat, melyeket saját szükségleteire készített, — megkülönböztetni azoktól, melyekkel Isten iránt való mély hódolatát, parányiságának érzését igyekezett kifejezni. S így vált el egymástól a mesterség és művészet, vagy jobban mondva így fejlődött a művészet a mesterségből.

A mesterséget a szükség, a kényszer, a megélhetés biztosítása hozta létre; a művészetet a vallás, a lélek vágyainak a kielégítése, egy felsőbb lény iránt való határtalan szeretet.

Az ének és zene művészete is a valóság szolgálatában kezd fejlődni. Az angyalok kara a bevégzett teremtés után hálánekent zeng az Urnak; Dávid király zsolnárokat szerkez az Isten dicsőítésére, melyeknek fensége, mélysége, magasztos poézise ma is mindenkit a legnagyobb bámulatra, a legnagyobb csodálatra ragad.

De a művészet nemcsak az egyház szolgálatában fejlődött, hanem attól különváltva is. Az emberiség mély érzései, a szívnek örömei fájdalmai, csapangásai az énekben és a zenében jutnak a legmagasztosabb kifejezésre.

Az az uri hölgy, kinek szívét a fájdalom ömleszt, hangszeréhez menekül s az édes bus melódikban felolvadnak a fájda-

lom könnyei; a kedvesse által megcsalt egyszerű lány dalba önti keserveit s úgy panasolja el fájdalmát, a halvány hold sugarainál. De miért fejtegetni tovább ez igazságot? Hiszen ma már általános elismert társadalmi igazság, hogy a művészet, nyilvánuljon bármint formában, oly elkerülhetetlen szükséglete az emberi léleknek, mint például a testnek a táplálkozás. A klasszikus zene fensége, a modern zene dalamossága, melódiaja oly rezgésbe hozza a szív hurját, mint a vihar a tenger csendes hullámai. Majd felelem, majd lesujt, majd egy csodálatos harmóniát terem szívünkbe.

Mindezeket abból az alkalomból mondom el, hogy ma és hétfőn a kolozsvári zene-conservatorium növendékei évrázó hangversenyüket tartják. A zene-conservatorium Kolozsvárt nagy feladatot tölt be. Nemcsak tanít, hanem műzilest is fejleszt, a száraz tudományba életet önt, szórakoztat s a lelket nemesíti. Már nem egy oly művész került ki ez intézet kötelékéből, ki a kolozsváriaknak hirt, dicsőséget szerez.

Méltán illethei elismerés dr. Farkas Ödön konzervatóriumi igazgatót, ki szakavatottságával, jeles képzettségével az intézet jó hírnevét emeli. A növendékek minden év végén bemutatják előhaladásukat. De nemcsak év végén, hanem évről évre is gyönyörködtetnek kedves játékokkal. Még emlékszünk arra a két sikerült hangversenyre, melyet a tél folyamán rendeztek. Ha akkor meglepett a szép összjáték, a hangszerek ügyes kezelése, a finomság; úgy most annál inkább meglep, midőn egy évi fáradozás eredményét mutatják be. A gazdag és változatos műsor minden egyes pontja, akár Bach, Mozart, Beethoven zongora versenyt, akár Grieg, Dankla symfoniáját, akár Schubert, Chopin, Reinecke örök szépségű darabjait, akár Mihálovich „Toldi” operájának részletét, akár Thorn „Magyar ábrándját” Tinódy dalai fölötté tekinthetjük. mind oly pontok, a melyek a legnagyobb műveltséget kecsgetetnek. Mi ujjal csak elismerésünket fejezzük ki dr. Farkas Ödön konzervatóriumi igazgatóval szemben s azt kívánjuk, hogy a kolozsvári zene-conservatorium továbbra is fejlődjék és virágozzék.

Biró Lajos.

IRODALOM.

A Kolozsvári Lapok 26. száma 2. iven Hollak Arthur udvarhelymegyei főispán arczképével és gazdag tartalommal megjelent. Vezető czikket Hollakról Tégla Gábor írt. A színház és a sajtó között létező viszonyokra érdekes világot vet Junius czikke. Novellát írt Sebesi Samu „A Kelendi pár” címen. Körültekintő bírálatot találunk Alfred de Musset irodalmi működéséről. A kolozsvári athletai versenyt számos képen is feltűntető referáda után eordelának „A dicsőség útján” című regénye közlését folytatja a lap. Verseket írtak: Szabó Jenő, Máthé Gyula, Keményfi és Simay Gergely. (Butághéus.) Végül „Művészhaboru” (levél a nagyváradi színhőrből) és actualis eseményekkel foglalkozó „Hétől-hétre” rovat bezárják a minden tekintetben gondosan szerkesztett és izlésesen kiállított „Kolozsvári Lapok”-at.

Egyleti élet.

Kösznyűlés. A kolozsvári Tekéző Társaság e hó 29-én, Péter és Pál napján délután rendkívüli közgyűlést tart.

Mulatság.

Dicsőült királynőnk Erzsébet emlékére létesítendő park és szobor beszerzési költségei fedezésére Hidalmáson 1899. évi július hó 2-án tombolával egybekötött nyári erdei táncvígvalom lesz rendezve. Védnökök: gróf Bethlen Ödön, Sombory Lajos, gr. Bély Ákos, gr. Lázár István, Barcsay Domokos, Szacsavay Sándor. Rendező-bizottsági társelnökök: Gyarmathy Móza, Münstermann Győző, Hatfaludy Mór, Schopf Gyula. Ellenőrök: Majthényi Sándor, id. Horváth József. Pénztárnok dr. Bakó András.

Hegedüs Sándorné halála.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter neje és fia, Loránt társaságában ma a reggeli gyorsvonattal érkezett meg. A minisztert nagyon megtörte édesanyja szomorú halála. Mint gyöngédelekk, szerető fiúnak különösen az fáj, hogy nagy elfoglaltsága miatt nem lehetett jelen édesanyja anyja mellett annak végperceiben.

A szerető anyát gyöngéd leányai betegségeben a távolból is felkeresték és felváltva, a legnagyobb szeretettel ápolták s mindent elkövettek, hogy drága jó anyjuk szenvedéseit enyhítsék.

A haláleset hírére az elhunytak harmadik fia, Hegedüs Béla főgymnasiun tanár is megérkezett.

Özv. Hegedüs Sándorné temetésén a ref. egyházkerület részéről a hivatalos elfoglaltság miatt távollevő püspök helyetteseképen dr. Kenessey Béla egyházker. főjegyző mond hallotti beszédet, a temetőben a család régi barátja Szász Gerő sirbeszédet fog tartani.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Aloírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a maguk, valamint a közelebbi és távolabbi rokonok nevében, hogy a forrón szeretett anyja, illetve testvér, anyós és nagynya Özv. Magyarzszakódi *Hegedüs Sándorné* Kövendi Várad Anna élete 79-ik, hitvesi gyászának 33-ik évében, végeleg gyengülés következtében folyó hó 23-án délelőtt fél 11 órákor elhunyt. A megdicsőültnek porhüvelyé f. hó 25-én d. u. 3 órákor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint kismester-ulcza 9. számú házából a köztemetői családi sírkertbe férje hamvai mellé elhelyeztetni, mely végtszlességre a résztvevő barátok és ismerők szomoruan meghivatnak, Áldás drága emlékné, béke porain! Kolozsvárt, 1899. jun. 24. Hegedüs Sándor, m. kir. kereskedelmi miniszter, Kolozsvár sz. kir. város I. kerületének orsz. képviselője; Dr. Hegedüs István, budapesti egyetemi tanár; Hegedüs Béla, budapesti főgymn. tanár; Hegedüs Anna, dr. János Béláné; Hegedüs Ilka Bodor Gézáné, mint gyermekei. Várad, Anália mint egyetlen élő testvér, Hegedüs Sándorné, Jókai Jolán, Hegedüs Istváné, Indali Ida, Hegedüs Béláné, Kolozsvár Boriska, mint menyei. Dr. János Béla budapesti főreális iskolai tanár. Bodor Géza, ev. ref. lelkész, mint veje, Dr. Hegedüs Loránd, orsz. képviselő, Hegedüs Sándor, m. k. memők, Hegedüs Rózsika, Hegedüs Irénke és Arthur, Jánossi Béla, László és Margit, mint unokái.

A gyászhasznál, valamint a sírnál a kolozsvári polgári daleyilet és a kolozsvári dalkör fog a temetés alkalmával gyászdalokat énekelni.

Özv. Hegedüs Sándorné halála alkalmából a család előtti részvétüket egyesek a New-York szállodában kített iven fejezhetik ki. Condoleáló testileteket Hegedüs miniszter ma d. u. 3 és 5 óra között, holnap d. e. 11—12 óra között fogad a New-Yorkban levő lakásán.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZÁJA.

1899. Junius 24.

Hilary.

— A „Törisek és narancsvirágok” szerzőjétől. — Angolból fordította: **AMICA.**

XIX.

(Folytatás)

(37)

Volt valaki, a ki reménytelen szenvedélyemet meglátszott érteni és ez Sheridan Kata volt. Emlékezem, hogy egy délelőtt, midőn Ru és Rozi nem voltak jól és én meséket mondtam nekik a jó gyermekekről, a kik hirtelen angyalokká változtak, a kis leány nagy öröme és a Ru rémületére.

— Gábiél, — kiáltá a fiú — én nem akarok angyal lenni. Én nem tudok repülni.

E megjegyzésre mindnyájan neveltünk; de én elfelejtettem a gyermekeket és minden egyebet azon élvezetben, hogy lady Mayt nézzem, a mint mosolygott.

Sheridan Kata komolyan nézett rám és a következő alkalommal, midőn egyedül voltunk, gyenge pirral a finom arcán, hozzám jött.

— Holmes ur, — monda — szabad egy kérdést intézni önhöz?

— A mennyit tetszik, — válaszolám.

Emlékezik a molypillangó és a gyertya történetére? És maga tudja, hogy minél fényesebb a gyertya, annál bizonyosabb, hogy a lepkével mi fog történni.

— Igen; annál bizonyosabb, hogy meg fog égni.

— A hogy nálunk mondják: „Itten valahol egy nagy erkölcsi tanúság rejlik.”

Mintha én azt nem tudtam volna! Valóban nagy erkölcsi tanúság! De mi hasznát vettem én annak?

— És most Sheridan kisasszony válaszoljon egy kérdésemre, — mondtam. Mondja meg nekem, hogy miért megy a molypillangó a gyertyához?

— Azt hiszem azért, mert nem tehet róla, — válaszolá.

— Ha egy moly megég, a másik, mely utána jön, távol tartja magát a lángtól?

— Nem; tudom, hogy nem teszi, — válaszolá.

— És soha sem fogja tenni, — mondtam; a moly nem tehet róla. Nekem úgy tetszik, hogy ebben az egyben sok erkölcsi tanúság van.

Sheridan kisasszony egy sóhajjal fordult el tőlem.

Világos volt előttem, hogy titkomat rajtam kívül mások is tudták. Sheridan kisasszonynak gyantánia kellett azt, mert más-különbben nem beszélt volna úgy hozzám. Midőn azt mondom, hogy nem tudtam a szenvedélyemet legyőzni, ezzel nem azt értem, hogy gyenge voltam, vagy a férfiaság hiányzott bennem, az egyszerű igazság az volt, hogy a szerelem, mely békóiba kötött s erősebb volt nálamnál.

A mint az évad előre haladt, Lady May és én mind gyrabban kerültünk egymáshoz a társaságban és voltak idők, midőn keményen összeszorítottam a fogaimat, ne hogy eláruljam magamat. A gróf gyámleánya nagyon szeretete Rut és Rózsikát és gyakran mondta:

— Gábiél, jöjjön a gyermek szobába és játszunk a gyermekekkel.

Azok a gyermekek összehoztak bennünket, a hogy talán semmi egyébb nem tehetete volna. Midőn a kicsikékkal játszo-

tunk, a Lady May keze és az enyém találkoztak és alig tudtam visszatartóztatni magamat attól, hogy az ő kezét meg ne szorítsam.

Sheridán kisasszony néha lerázta magáról a divat bilincseit és eljött velünk a gyermekszobába.

Különös, hogy Lady Lulworth, aki engemet annyira szeretett, nem vette észre, hogy egész szívem és lelmem Lady Mayhoz volt kötve, de ő soha sem gyantította azt. Talán azt gondolta, hogy mostani barátságunk csak folytatása a multnak. Ez édes otthonias bizalmasságban tanultam meg a Lady May jellemének a szépségét egész lejtességeben megismerni. Ez a büszke szépség, kinek udvarlói mennyisége a társalgást tárgyát képezte, különös kombinációja volt az asszonynak és a gyermeknek. Megvolt benne a gyermek ártatlan egyszerűsége és akaratossága, Ruval és Róziával játszva látni ötlet bajosan lehetett elképzelni, hogy ő egyike volt a társaság ünnepeit királynéinak.

Sőt tartok tőle, hogy néha tréfát üzött némelyik magasrangu udvarlójából. Egyszer máskor azt mondta Rutnak, hogy olyan egyenesen járjon, mint Castleton hercege. Bámulatos volt, hogy mennyi tréfa, szatira és élez áradt az ő szép ajkairól.

Némelyik tréfas adomáján addig nevettem, míg szememből kicsordult a köny. Természetes, hogy szatirikus megjegyzéseit és élezes mondásait Ru és Rózi nem értették meg, de Sheridan kisasszony és én tökéletesen méltányoltuk azokat.

Ha Lady May és én édes testvérek letünk volna, melegebb vagy jobb viszonyban akkor sem lehettünk volna. De az engem nem elégített ki. Én a legodaadóbb szerelmmel szerettem őt és szívesen meghaltam volna érte. De szerelmem csak győtrelem volt és szenvedés.

Hegedűs Sándor miniszter ma 100 frtot adott Szvacsina Géza polgármesternek, hogy azt holnap a temetés után osztassa ki a város szegényei között.

Az első választókerület polgárai közül többen elhatározták, hogy koszorúmegváltás czímen az elhunyt Hegedűs Sándorné nevére a siketnéma-intézet javára egy alapítványt tesznek.

A város koszorúját Beldi Ákos gróf vezetése alatt Szvacsina Géza polgármester, Deák Pál főkapitány, Losonczy János árvaszéki elnök, Nagy Mór polgármesterhelyettes, Szabó Gyula városi tanácsos, Fekete Nagy Béla városi tanácsos, Salamon Antal városi tanácsos, dr. Esterházy László főjegyzőből álló küldöttés tette le a ravatalra. Szvacsina Géza polgármester tolmácsolta a város fájó részvétét.

A polgármester szép beszédére a bánat és megilletődéstől elfogult hangon köszönte meg a miniszter a nyilvánuló részvétét, melynek az ő ravatalon fekvő édesanyja is tanuja.

Ő hisz a lélek halhatatlanságában és épen azért, mert tudja, hogy édesanyjának lelke jelen van e helyen s tanuja ez őszinte, mély részvétnak, nagyobb becsesél bir reá nézve e koszorú bármennyi babérnál, mely-lyel működését elhalmozná.

Megilletődve, elérzékenyülve köszönte meg a részvétet.

A ravatal már fel van állítva az elhunyt nagyszony koporsójával.

Virágok s koszorúk között pihen az, a ki életében a jóság és szeretet virágait hintette mindenfelé, a merre járt. A város előkelő hölgyei és nőegyletei egymásután keresik fel a ravatalt, hogy itt e földön végbucsut vegyenek attól, a ki az életben annyi jót tett. Ott láttuk a kolozsvári nőegyletet, a Mária-Valéria árvaház, a háziházi segélyező nőegylet képviselőit és számos testület és intézet bizottságát.

A miniszterhez, s a családhoz óráról-órára halommal érkeznek a részvétiratok, melyek kifejezik a veszteség feletti fájdalmukat. Első volt a táviratok között: Darányi Ignác föld. műv. miniszter, ki hosszabb távirathatn fejezte ki részvétét. Azután Werner Gyula képviselő, Kende Zsigmond M.-Ujság szerkesztője, Török Bertalan képviselő, Ihsás Lajos, Décséy Zsigmond, Tallian Béla, a képviselőház alelnöke, Könyves Tóth Kálmán Debreczenből, Kammerer Ernő, Sigmund Dezső, Beuthy Zsolt min. tanácsos egyetemi tanár, Münich Aurél, Szász Károly püspök, Cseh Ervin Horváthország minisztere, Berzevicsy Albert valóságos belső titkos tanácsos, Nagy Miklós, a Vasárnapi Ujság szerkesztője, Beck Miksa bank-igazgató, Matuska Péter orsz. képviselő, Masszák Zugo, Széchy Károly egyetemi tanár. Falk Miksától, Perczel Dezső, a képviselőház elnökétől, Wlasics minisztertől.

A táviratok folyton egyre érkeznek a koszorúkkal együtt.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, junius 24.

— *Lapunk mai számához vidéki előfizetőink részére posta-utalványokat mellékelünk.*

Kérjük azokkal az előfizetési díjat mihamarább megküldeni.

Előfizetési feltételeink:

Egy félévre . . . 8 frt
Egy negyed évre . . . 4 frt
Egy hóra 1 frt 50 kr.

Előlehet fizetni bármely naptól kezdve.

— **A király részvéte.** Hegedűs Sándor miniszterhez ma délelőtt az udvartól a következő sürgöny érkezett. E sürgönyben legfelsőbb parancsra König udvari tanácsos ő cs. és apostoli királyi Felségének őszinte részvétét küldi a miniszternek, édes anyja gyászos elhunytá alkalmából.

— **Városi közgyűlés.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága tegnap délután gróf Beldy Ákos főispán elnöke alatt közgyűlést tartott. A közgyűlés első tárgya néhány szentesített törvénynek a kihirdetése volt. Azután két kormányleiratot vett a közgyűlés vita nélkül tudomásul, majd Hunyadmegye egy körirata került sorra a melyet a közgyűlés a szakbizottság javaslatának megfelelő felirattal terjeszt a kormány elé. Némi vitát kellett a város függő adósságainak konvertálását tárgyaló tanácsi javaslat, melyet

Fekete Nagy Béla tanácsos terjesztett elő. A felszólalásokra *Szvacsina* Géza polgármester adott talpraesett és a leg részletesebb ügyismeretről tanuskodó és helyesen megokolt választ, a mely teljesen felderítvén az ügy minden részletét a további vitának elejét vette s a közgyűlés *elfogadta a javaslatot.* A közgyűlés idejének jó részét a közúti vasut üzemének villamossá való átváltoztatásáról szóló szerződési tervezet vette igénybe. Ez ügyben hosszu vita indult meg, melyben az előadó Fekete Nagy Béla tanácsos, továbbá Somodi István, Koleszár Sándor, Deáky Albert, Szabó Samu, Salamon Antal, Benigni Samu, Nagy Lajos vettek részt. Az ügy tárgyalását este 6 óra után a mai napra halasztották. A napirenden meg egy utcanyitási ügy is állott, melyről külön emlékezőnk meg.

Ugyancsak a tegnapi közgyűlés lefolyásáról még a következő tudósítást kapjuk:

Tegnap 23-án d. u. kezdődött a törvényhatósági bizottság közgyűlése. Hosszu tárgysoroztatban legfontosabb a közúti vasut villamossá alakításának kérdése. Már megelőző tárgyalásai alkalmával hozott elvi határozatokat Somodi István és társai megfellebbezték főként mivel kiviteli rajzok nélkül a kérdést alaposan tárgyalni nem lehet, mert a felső vezetékek veszélyes és disztelen, az oszlopok a szűk utcákban és földszintes házak között a közlekedést, vagyon és életbiztonságot veszélyeztetik, a jelenlegi rendszer utcáinkat szekér közlekedésre alkalmatlanná teszi és főként a villamos erőnek 70 éven való keresztül értékesítésére a társulatnak andandó engedély a várost megfossza azon lehető jövődelmi forrástól, melyet a villamos erőnek monopolium szerű kihasználása által nyerne. A felelőbbsékre még miniszteri leirat nem érkezett a városhoz, s ezért, valamint azért is, mert a szakosztályok a bemutatott szerződési formulán több lényeges változtatásokat tettek a törvényhatósági bizottság tagjai közül Szabó Samu, Deáky Albert, Koleszár, Somodi, dr. Török István stb. a tárgyalás elhasztását indítványozták.

Ekkor tűnt ki mekkora a száma azoknak, kik mint jelenlegi, vagy volt igazgatósági tagok e kérdésben a társulat mellett érdekelve vannak. Keresztül erőszakolták a rögtöni tárgyalást. Nagy igazgatóságot keltett, midőn az elnök főispán a halasztási indítvány elvetésével az általános vitát is bezártanak nyilvánította és a részletes tárgyalás megkezdését tűzte ki.

Már a második szakasz tárgyalásánál Somodi és többen rá mutattak arra, hogy kiviteli részlet rajzok nélkül vaktában szerződést tárgyalni, s annak egyes pontjait megállapítani nem lehet, mert a várható és előre nem látható hátrányok származhatnak és a részletes kiviteli tervrajzok bemutatásáig tárgyalás felfüggesztését indítványozták. A részben érdekelt, részben az ügy lényegét és fontosságát nem mellényoló többség ez indítványt is elvetette, s a tárgyalást folytatva a két első szakaszt elfogadta. A tárgyalást a harmadik szakaszon kezdve ma folytatják.

— **A közúti vasut dolga.** A kolozsvári közúti gőz vasut villamossá leendő átalakítása ügyét tegnap kezdetéig tárgyalni a városi közgyűlésen. A közgyűlési tagok között a szakosztályok által javasolt proposíciókat előzetesen nem osztották ki nyomtatásban. A szerződés tervezete nem volt, a szakosztályi határozat értelmében újból szövegezve. A kivitltre nézve rajzok nem álltak a közgyűlés rendelkezésére, melyből a közgyűlési tagok megismerték volna, hogy voltaképen mi felett fognak határozni? E miatt nehézkésen indult meg a tárgyalás elhalasztási indítványok tételtek, a melyhez épen a fenti hiányok miatt Szvacsina Géza polgármester is hozzájárult. A közgyűlési többsége azonban annak a hatása alatt, hogy most már szeptemberig közgyűlés nem lesz, a közúti vasut jelenlegi állapotán pedig változtatni kell, nem fogadta el a halasztási indítványt, hanem bele ment a tervezet tárgyalásába. A tárgyalás menete azonban épen a jelzett hiányok miatt nehézkésen ment annyira, hogy két órai idő alatt két §-t tárgyaltak le a szerződés tervezetéből, pedig a villamos vasutnak és a villamos erő szolgáltatásnak két szerződési tervezete 57 §-ból áll s irodai papírra nyomtatva 18 oldalra terjed.

— **Az Unió kép sorsa.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának tegnap délután tartott közgyűlésén, a város függő adósságának konvertálása iránt tett a tanács előterjesztést. Abban a kimutatásban, melyben az egyes alapokból kölcsönvett összegekkel fizetéseket teljesítettek előfordul többek között az Unió-kép megfestése céljából, Roskovics Ignácznak már kifizetett 6500 frtról szóló tétel is. Ennek, kapcsán Benigni Samu kérdést tett aziránt, hogy mi van tulajdonképpen azzal a képpel, mert a város a művészek fizeti a részleteket a kép pedig sehol sehol sincs, s azon aggodalmának is adott kifejezést, hogy talán el sem készül. Erre nagy önértzetességgel feláll Sándor József, s nagy méltatlankodás között adja meg a felvilágosításokat. Szerinté a kép már félig kész van — már mint Sándor — gyakran felkeresi a művészt. Ő ad neki utasításokat. A közgyűlési tagok elegyes érzésekkel fo-

gadták a felvilágosításokat, de a mikor Sándor József a Bonigni aggodalmát méltatlan insimációknak bélyegezte, akkor a felháborodás moraja zugett végig a termen.

— **Víz elvétel.** A kolozsvári vízvezeték vizét a következő éjjel a víz tartány tisztítás és a gépek javítása szempontjából a szokásos órában elveszik. A közönség figyelmét felhívjuk erre a körülményre. Ezzel a minden hónapban szokásos vízelvétellel kapcsolatban felvetjük a kérdést, mi történne egy éjszaka, midőn a vizet elveszik, ha nagyobb tűz eset merülne fel? Tudnának-e és mennyi idő múlva a rezervóirba vizet szivattyuzni? Ez az azért fontos kérdés, mert mint tudjuk a kutak egy nagy részét betömték s e miatt általános a vízhány. Továbbá még egy mizeriát észleltünk, a mi tűz szolgálati tekintetben pedig fontos. A szász fenesi vízgyűjtő nincs telefennal a városi hálózatra bekapcsolva. Veszély esetén nem lehet elég gyorsan intézkedni elegendő viz szivattyuzására nézve.

— **A csoda művész hangversenye.** A kis Bagotai Lengyel Ernő zongora művészt nagy családós érte. Azt ígérték volt ugyanis, hogy 1000 forintot fog kapni évenként, hogy csodálos tehetségét kiművelhesse s most arról értesítették édes anyját, hogy csak 300 frtot adnak. Ez az összeg is valami, de nem elég arra, hogy Bpsten megélhessen belőle élni. Azért most a kis csoda művész a közönséghez fordul, hogy *július 2-án* rendezendő hangversenyén jelenjenek meg minél többen, hogy lehetővé tegyék magasabb kikepeztesét.

— **Női munkakiállítás Kolozsvárt.** A párisi világiállításra készült himzéseket és egyéb női munkákat állít ki a kolozsvári női ipariskola liceum helyiségében kedden, szerdán és csütörtökön. A kiállítás látható lesz d. e. és d. u. Ma volt az iskolának a szóbeli vizsgája Wesselenyi Istvánné báróné jelenlétében, Kozma Ferenc kir. tanácsos tanfelügyelő elnöke alatt nagy közönség érdeklődése mellett.

— **Évzáró ünnepély.** Az ev. ref. kollegium disztermében ma d. e. 10 órakor folyt le nagy közönség jelenlétében az évzáró ünnepély.

Az ifjuság éneke után Tárkányi György vallászanr lendületes háladó imát mondott, majd a jutalmazottak és pályadíjnyertesek névsorát olvasták fel.

Pályadíjak nyertek: A kuruc világ költészetének méltatásáért Szabó Dezső VIII. o. tanuló 30 koronát, Baló Gáspár és Kiszeley István VII. o. tanulók 20 koronát, Sophokles Elektrójának magyarzásáért Weisz Jenő VII. o. t. 30 koronát németirodalmi pályázatokon Szabó József VI. o. t. 20 koronát, Gaál Ödön 10 koronát, a kiegyezés történetének beható méltatásáért Hóry Endre 40 koronát, természetiani pályamunkáért Szathmáry György 33 koronát, jutalmakban és ösztöndíjakban mint egy 4000 koronát osztott ki a tanári kar. Sárkány Lajos dr. igazgató évzáró beszédében szépen emlékezett meg Szász Domokos püspök életéről, a ki egykor az intézetnek vállaltánára is volt.

A közp ünnepet az ifjuság éneke zárta be.

— **Meghívó.** Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságának t. cz. tagjait tisztelettel felkérem, hogy néhai özv. Hegedűs Sándornának ez évi junius hó 25-én, vasárnap d. u. 3 órakor tartandó temetésén testületileg megjelenni sziveskedjenek. Gyülekezési hely: a városház nagyterme, ideje d. u. 1/3 órákor. Szvacsina Géza polgármester.

— **Panasz.** A kajántó utcza háztulajdonosok ma panaszt tettek szerkesztőségünk-nél, hogy esőzések alkalmával az utcázan elhuzodó árok nem képes a vizet levezetni s e miatt az ott levő pincék és telkek annyira megtelenek vízzel, hogy a lakosok mind ki akarnak költözni a házakból. Egyik főoka ennek a türehtetlen állapotnak az, hogy az árkot sohasem tisztítják a sok szeméttől, s így a viz azonnal kiszorul belőle. A hatóságól elvárjuk, hogy e jogos panaszra megteszi a kellő intézkedéseket.

— **Pasteur intézet Kolozsvárt.** Pár év előtt, úgy tudjuk, Lőte kolozsvári egyetemi tanár kezdeményezésére felmerült az a terv, hogy az egyetemmel kapcsolatosan Pasteur intézet is létesíttessék. A budapesti intézetnek zsufoltága, roppant forgalma, valamint a távolság szükségessé teszi azt, hogy Kolozsvárt, az egyetem mellett is legyen egy ily intézet. De szükségessé teszi az a körülmény, hogy Kolozsvár egy hazarésznek a központja, földrajzi sajátságainál közigazgatásának lanyhaságánál fogva még jó ideig nem lesz redukálható a vesztség s az ebből keletkezhető bajok és szerencsétlenségek. Ha tehát nem tudjuk a bajt gyökerében irtani, gondoskodni kell kőzügyben levő orvos-szerekről.

— **Táncz tanfolyam.** — Tisztelettel kérem a t. érdeklődő közönséget miszerint; a mennyiben itthon maradásomat az eredménytől, szóval a jelentkezők számától főleg teszem függővé; jövő hó az az Julius hó elsejéig *Püspöki Miklós főtéri üzletében, vagy Nagymalom-utca 7. számú lakásonon* kedves növendékeiket előjegyeztetni vagy magán colonokat összeállítani kegyeskedjenek. Tisztelettel Major József okl. tánczmester.

— **Nagy üzlet-helyiség** megfelelő raktárakkal, pinczével és padlással s esetleg lakással együtt, a város legforgalmasabb helyén, Belközéputeza 46. sz. a. október 1-re kiadó. Értekezhetni ugyanott az udvaron.

— **Lakást keresek** október 1-re, 5—6 szobával. Feltételek: világos, tiszta szobák; száraz falak; *kert* és lehetőleg külön udvar. Címzem **T.** jegy alatt a kiadóban.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Pártértekezlet.

Budapest, jun. 24.

Az országgyűlési szabadelvű párt Podmaniczky Frigyes b. elnöke alatt tartott tegnapelőtti értekezletén tárgyalta az átutalási eljárásról, a czukor, sör- és szeszadóról, valamint a vámtarifa módosításáról és a bélyeg egyezményéről szóló javaslatokat.

Neményi Ambrus a pénzügyi bizottság nevében behatóan ismertette a javaslatokat.

Lukács László pénzügyminiszter bejelentette, hogy a szesz- és söradó javaslatokon bizonyos a lényegyet nem érintő módosítások fognak szükségessé válni. Ugyanis tervben volt, hogy Ausztriában a sör- és szeszadót ugyanoly magasra emelik, mint Magyarországon. E czélból a javaslatok a termelési és fogyasztási adóknak egyesítését vették terbe. Miután azonban időközben az osztrák kormány kijelentette, hogy a szeszadót emelni nem hajlandó, a söradónál is csak egy csekély kikerekítést fogad el, a mi törvényünk és a régi az osztráknak megfelelő adótételt fogja megállapítani.

Egyébent a sörfogyasztási és szeszfogyasztási adók helyébe megfelelő adópótlékok lépnek, melyekre vonatkozólag a kormány a szükséges javaslatokat legközelebb beterjesztteni szándékszik. A szeszadónál az eredeti javaslat a közelebbi két campagnere külön, összesen egy millió forintot tevő kiviteli superpremiumot javasolt. Minthogy időközben azok a körülmények megszüntek, melyek azt a külön prémiumot indokolták, a kormány ezt az intézkedést elejteni óhajtja. Az értekezlet ezeknek tudomásul vétele után az összes javaslatokat egyhangulag elfogadta. Ezzel az értekezlet véget ért.

Nem mondanak le.

Budapest, jun. 24.

Az Országgyűlési Értesítő jelenti: Illetékes helyről nyert értesülés szerint a képviselőház összeférhetlenségi bizottságának tagjai, u. m. Apáthy Péter, Rudnyánszky Béla, László Mihály, Ragályi Béla, Dózsa Endre és Benák Károly képviselők, ma a ház ülése után felkeresték Széll Kálmán miniszterelnököt, és mint a szabadelvű párt és parlament vezérével közölték, hogy a ház ülésében történtek folytán az összeférhetlenségi bizottságban elfoglalt tagságukról feltétlenül lemondanak. A miniszterelnök kijelentette a nevezett képviselők előtt, hogy nézete szerint a ház határozata nem ama szellemben lett meghozva, a mely az ő felszólalásában nyert kifejezést, vagyis hogy nem jelenthette a bizottság eljárásának felülvizsgálatát és az sem bizalmatlanságot, sem állásfoglalást a bizottság tagjaival szemben nem képez, mert az ő vezetése alatt álló többség csak az ő beszédében kifejezett szellemben járult ahhoz.

A bizottság tagjai a miniszterelnök ezen kijelentése folytán nem akarván neki sem nehézséget sem kellemetlenséget okozni, **lemondási szándékukról ez idő szerint elállottak.**

Jégeső.

Versecz, jun. 23.

Ma délben egy óra tájban itt nagy jégeső és vihar volt. A villám agyonütötte Éder József nevű lakost.

Alispán jelölés.

Déva, junius 23.

Hollak Arthur alispánnak Udvarhelymegye főispánjává történt kinevezése következtében megüresedett Hunyadmegye alispáni székére több jelölt közül a Bethlen Miklós gróf főispán elnöklésével megtartott előértekezlet nagy többségre Mara László országgyűlési képviselőt jelölte. Mellette Csulay Lajos főszolgabíró és Simonas János árvaszéki elnök jelöltségének vannak hívei. A

választás junius 30-án lesz. Mara többsége körülbelül bizonyos.

Választás.

A K. É. jelenti.

A csongrádi képviselő választások az ellenzék rendkívül fényes győzelmével tegnap délután 4 orakor végződtek. — A beadott 1400 szavazatból mindössze csak nyolcz volt kormánypárti. A nép lelkesedése határtalan, az egész város talpon van s mint méhraj sűrű-forog a nép az utcázakon. Mindenütt példás, törvény szerű rend uralkodik; az összpontosított csendőrségnek semmi dolga sem akadt, A megválasztott tiz képviselő mind ellenzéki. Növeli az örömet a Sima Ferencz ügyében hozott országgyűlési határozat.

Országgyűlés.

Budapest, jun. 24.

A képviselőház mai ülésén a javaslat mellett először is Brukner Antal szász képviselő szólalt fel.

Alig hogy beszédébe belefogott, Rigó Lajos közbeszóltott, hogy: Mondja el, mi történt Brassóban?

Alig folytatta Brukner, Rigó ujra közbevágta: Mondja el hát a brassói történetet!

Egy másik képviselő azt kiáltotta a szónoknak: Ön is csak Kronstadtot ismer! Jó lesz az egész Brassóvármegyét bekebelezni egy székely vármegyébe.

Brukner ujra kezdi, de Rigó megint rászól:

— Brassóról beszéljen!

Perczel megint Rigót, mire Brukner jónak látta hamar bevégezni mondokáját.

Mezőssy Béla volt a következő szónok. Elmondja, hogy Brassó városában mint szavazták le a szászok a magyar nyelvű jegyzőkönyvet, hogy továbbá a polgármester, midőn megintterpelláltak aziránt, hogy kapott e a statisztikai hivataltól a város nevére vonatkozó adatok bevallása czéljából kérdő-ívet?

A polgármester azt válaszolta, hogy ilyen kérdő-ív még május elején érkezett hozzá és a kérdőív azon rovatába, hogy mi legyen a város neve azt írta, hogy: **Kronstadt.**

Mindezek után a parlament illemből is kötelessége lett volna Bruknernek, hogy elvtársai nevében kijelentse, hogy Brassó város törvényhatósági többségének ezen határozatát nem osztják. Mikor ujjában ujra belépet a szabadelvű klubba, ki kellett volna jelenteniök, hogy az ország törvényeit megtartják.

Bruchner: nincs törvény, melyet ne tartanánk meg.

Ugron Gábor: Mindgyűlölködnek. Lukács Gyula: Oláhokkal paktálnak a magyarok ellen!

Mezőssy Béla: Brassó város határozata arczul csapása a törvénynek, a nemzetnek! (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Smidt: Nem is hozott Brassó határozatot!

Mezőssy: Akkor az összes magyar sajtó hazudott, pedig én inkább hiszek annak, mint önnek. (Nagy tetszés a baloldalon.)

Mezőssy ezután különösen Lukács miniszter politikai közvetlenségét fejtegette.

Mezőssy után még Majos és Polczner beszéltek.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laputalajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Dr. SZOMBATHELYI GÁBOR

egyetemes orvosdoktor,

külföldi tanulmányutjáról hazaérkezvén, **vizgyógyászatát** a „Diána” fürdőben megnyitotta.

Rendelés d. e.: 8—10-ig

d. u.: 4—5-ig.

Prospektus kívánatra bérmentesen.

1—5

Az Ujvilágban

Uj!! Uj!!

Himnusz bambusz csöveken

Tell mester lövése (parodia)

Uj műsor! Uj tagok fellepte.

Belépti 50 kr.

15163—1898 tan.

565. 3—3.

Hirdetmény.

A Kolozsvár sz. kir. város határára gyakorolható halászati jog 1899 évi augusztus hó 1-től 1902. évi július hó 31-ig terjedő 3 azaz három évi időtartamra haszonbérbe adatik.

Kiküldési ára a jelenlegi haszonbérli összeg, vagyis évi 280 forint, azaz Kettőszáznyolcvan forint.

Bánatpénz a kiküldési ár 10%, a.

A nyilvános szóbeli és írásbeli versenytárgyalás 1899 évi június hó 28-án (szerdán) d. e. 10-től 12 óráig fog megtartatni a városház közgyűlési termében.

Az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt a városház emeletén levő 9—10. számú irodában megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899. május hó 19-án tartott üléséből,

Szvacina Géza
polgármester.

199—1899

569. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírte teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1899 évi 101. számú végzése következtében dr. Viski László ügyvéd által képviselt a kolozsvári tak. pénztár javára br. Jósika Andor és Rácz Lipót ellen 900 forint és jár. erejéig 1899 január hó 30. foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1467 frtra becsült lovak, kocsik, hákok, szarvasmarhák stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kolozsvár vid. kir. járásbírósa 1899 évi V. 41. számú végzése folytán 900 forint tőke-követelés ennek 1898 évi augusztus hó 4. napjától járó 6%, kamatai 1/2%, váltódíj s eddig összesen 60 frt 29 krban bíróság már megállapított költségek erejéig — Magyarfényesen — adósok lakásán leendő eszközölésére 1899. évi június hó 30. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik, ahhoz a venni szándékozók oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. trv. cz. 107. és 108. §§-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. trv. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 június hó 6. napján.

Piger János
kir. bír. vghajtó.

A Kisküküllővármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság lemondás folytán megszűnéséért

segédkönyvelői állásra

pályázatot hirdet.

Pályázóktól megkívánatik felső kereskedelmi iskola sikeres elvégzését igazoló érettségi bizonyítvány és két évi pénzügyi gyakorlat.

Javadalmazás: évi 600 frt fizetés és 100 frt lakbér.

A megválasztott egyén megfélelő óvadékot tartozik letenni és állását azonnal elfoglalni.

Pályázati határidő **1899 július 5.**

Dicsőszentmárton, 1899 június 23.

572. 1—1.

Az igazgatóság.

PAPP LÁSZLÓ

kávé, fűszer, bor- és csemege kereskedő
KOLOZSVÁRT,

Theologia épület.

Telefon szám 212.

Ajánlja a helybeli és vidéki n. érd. fogyasztó közönségnek raktárán nagy készletben levő kitűnő minőségű és ízű kávéit.

ÁRJEGYZÉK.

	frt	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	14
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	30
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	48
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	62
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	82
1 kiló Ceylon finom	1	70
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	92
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	2
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	90
1 kiló Mocca valódi arabiai	1	92
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	80
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	10

Vidéki megendelésnél bérmentve kilónként 6 krral drágább. Megrendelések postán utánvétellel 5 kilós zsákokban több fajta kávéból is összeállítva küldetnek.

Kitűnő minőségű kávéimmal a versenyt bármely Fiumei, Trieszi és Hamburgi cégekkel kiállom.

570. 1 52.

Eladó nyárilak és gyümölcsös!

Kolozsvárt a „Hójjában” a város szaktekintélyek által egyetlennek nyilvánított üdülő helyén 3 szoba, konyha stbből álló nyári lakás (sóépület) és 2 hold, szépen beállított gyümölcsös

eladó!!

(Az építendő villamos vasút mentén.)

Ertekezhetni: **Dr. Deák Albert** ügyvédi irodájában
Belfarkas-utca 10. sz. 553. 3—3.

Legnagyobb kályha raktár.

Legnagyobb kályha raktár.

Legnagyobb kályha raktár.

Ugy minőségben, mint szépség t-kintetében összehasonlíthatatlanok a

Kozel F. József

417. 7—32 féle czég

Kolozsvárt, Unio- (régi belmonostor-utca) 7. sz.

Hires kályha kemenczéi.

Asztal és disz-kandallók, továbbá porcellán, majolika és ó-német kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok stb.

Minden a szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinoltatott és jótállás mellett eszközöltek.

Erdély legnagyobb kályha-raktára.
Telefon 398. szám.

Legajánlhatóbb kályha raktár.

Trencséntér 8-ik szám alatt levő kávéház- és étterem

azonnal vagy október 1-ére teljes berendezéssel eladó, vagy a berendezés magában is eladó.

Bővebbet **Faragó Edénél.**

571. 1—2.

Görgénysóakna

(Zsabonicza) M.-Tordamegye.

Jód tartalma sósfürdőben az idény június 1-én kezdődik. A szászrégeni vasúti állomástól alig félórai kocsit vezet e kies fekvésű kiváló gyógyhatású fürdőhöz, mely különösen **hüléses** bántalmaknál, **izületi és izomcsúznál**, reumatikus idegzsá-bánál, gége-légcső és tüdő idült hurutos bántalmak, idült jellegű bőrbetegségeknek, **gyulladások után visszamaradt méh-bajoknál** csodálatos eredményeket mutat föl.

A fürdőközönség részére egészen új, modern épületekben kényelmes szobák állanak rendelkezésre 60 krtól kezdődő napi árak mellett.

Fürdőorvos rendelkezésre áll.

Kitűnő és olcsó ellátásról a fürdő vendéglőse gondoskodik.

Gyógydíj egész igényre 4 frt.

Előfizetések **Grün Izsák** fürdőtulajdonoshoz Marosvásárhelyre intézendők.

503. 5—5

A borszéki borviza savanyuvizek királya!

BORSZÉK

Gyógyfürdő Erdélyben, Csikmegyében a fenyvesek hazájában!

Fürdőnyitási tartama: **Jun. 15. — Sept. 15-ig.** Utezés Szász Régenig vasúton, onnan a fürdőigazgatóság által szubvenzionált gyorskocsikon. — E gyorskocsikra előjegyzést tenni **Miklós Görög** vállalkozónál Szász Régen. Déli utirány: **Brassó, Csikszerecs** vasúton, onnan kocsi.

A borszéki borviza a savanyu-vizek királya.

Megrendelhető az igazgatóságnál, **Borszék.** Kapható mindenütt.

Fürdőre, borviz üzletünkre nézve minden felvilágosítással, prospektussal, árjegyzékkel szolgál a 490. 6—10.

Fürdőüzlet igazgatósága Borszék.

Posta- és távirat helyben.

Megrendelhető: **Igazgatóságnál Borszék.**

Gazdasági Iroda Kolozsvárt.

FERENCZY DEZSŐ és TÁRSA.

Jókai-utca 4. sz. — Telefon 176.

Megbízásból közvetít:

Birtok vétel és eladást
Birtok bérletet
Gazdasági termények értékesítését
Gazdasági haszon állatok értékesítését
Gazdasági gépek, eszközök és anyagok bevásárlását és értékesítését
Gazdasági nyerstermékek értékesítését
Műtrágya beszerzését
Mindenemű biztosítások eszközölését
Jelzálog kölcsön eszközölését
Gazdasági üzemtervek, elszámolás, leltározás stb. elkészítését és felülvizsgálatát, melyek-

nek gyors, pontos és méltányos kiviteléért szavatol.

Keresünk:

80—100 kgr. malacot
120—150 holdas birtokot vételre
2000 holdas birtokot vételre
500 holdas birtokot bérletre
1500 mm. tengerit szeptemberre
3000 mm. tengerit azonnali szállításhoz.

Ajánlunk:

1000 m. m. jó tavalyi réti szénát
5000 méter tűzi cserfát

380 db. 14 hónapos süldőt 130 kgr.
60 db herélt kocsát 200 kgr.
300 db. 1, 2, 3 éves borjut
Egy Kolozsvár belvárosi házát 800 n.-ól területtel iparvállalathoz is alkalmas.
Egy kolozsvári kisebb házát 500 frt jövedelemmel 7000 frtért.
Egy 1600 holdas kitűnő birtokot bérletre.
Több nagyobb birtokot eladásra stb. stb.

540. 5—21.

Dombhát gyógyfürdő!

Besztercze-Naszódmegye.

Az évad Junius 15-étől Szeptember hó végéig tart.

Állomás Besztercze 530 méter a tenger felett. Posta- és távirat Ó-Radna.

Kies, szép hegyes vidéken, szabad széntartalmu vize üdülőknek léghő és emésztő szervi bántalmakban szenvedőknek igen ajánlható.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a fentnevezett fürdőt ez idényre haszonbérbe kivettem és főtörakvésem leendő n. érd. fürdő vendégeimet olcsón jó erdélyi kosszttal és tisztán kezelt zamatos tiszta borokkal elláttni.

Szoba árak **30 krtól** feljebb, meleg fürdőjegy **40 kr.**, hidegfürdő **10 kr.**

Minden megkeresésre utasítással és felvilágosítással készséggel szolgál

563. 2—4.

Pfeuffer Ágoston
haszonbérli.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.